

INGEKOMEN 11 JUNI 2018

0312018 IN

Jaarrapport 2017

SPORTBEDRIJF ARNHEM BV

CROP	registeraccountants
Paraaf: <i>h.</i>	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Sport versterkt de stad!

Inhoud

Profiel Sportbedrijf Arnhem	3
Kerncijfers	6
Directieverslag	7
Bericht van de Raad van Commissarissen	10
Financiële informatie	11
Personeel	14
Maatschappelijk ondernemen	15
Duurzaam ondernemen	16
Innovatie en ontwikkeling	17
Toekomst	18
JAARREKENING	19
Balans per 31 december 2017	20
Winst-en-verliesrekening over het verlengde boekjaar 2017	21
Kasstroomoverzicht over het verlengde boekjaar 2017	22
Algemene toelichting	23
Toelichting op de balans per 31 december 2017	29
Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2017	37
Overige gegevens	42
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	43

	
Paraaf: 	registeraccountants
GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN	
Datum:	29 MEI 2018

Profiel Sportbedrijf Arnhem

Sportbedrijf Arnhem BV exploiteert en beheert al jarenlang de zwembaden, sporthallen, sportparken en playgrounds in Arnhem. Hier bieden we een breed scala aan sportactiviteiten en sportmogelijkheden, voor alle Arnhemmers. We zijn sterk verankerd in de stad; in buurten en in wijken. En we zijn zeer gemotiveerd om inwoners in beweging te krijgen en te houden.

In 2017 is een nieuwe, uitdagende toekomst aangebroken voor Sportbedrijf Arnhem. Want sinds 1 januari 2017 zijn we geen onderdeel meer van de gemeente Arnhem. We zijn nu een zelfstandige onderneming (BV), met ruimte om verder te groeien. Maatschappelijk georiënteerd, zichtbaar aanwezig in buurten en wijken en toegankelijk voor alle Arnhemmers. We geloven in de kracht van het geweldige netwerk dat Arnhem biedt: onderwijspartners, verenigingen en sportaanbieders. Wat anderen goed doen ondersteunen en faciliteren wij. Wat goed is behouden en verbeteren we. En daar waar gewenst en mogelijk introduceren we nieuwe producten en activiteiten.

Missie

We zetten sport en bewegen in omdat het leuk is, en ook omdat het zo'n belangrijke betekenis kan hebben in het leven van mensen. Voor hun gezondheid, voor ontmoeting, ontspanning, werk. Kortom: voor een bijdrage aan de leefbaarheid in Arnhem. Dit inspireert en drijft ons, elke dag weer!

"Sport versterkt de stad!", dat is onze missie. Daar werken we elke dag hard aan. In opdracht van de gemeente Arnhem. We zien volop kansen om een bijdrage te leveren aan belangrijke thema's als gezondheid, ontspanning, ontmoeting, werkgelegenheid en daarmee de leefbaarheid in Arnhem op stedelijk, wijk- en buurtniveau te vergroten.

Visie

Wij geloven in de kracht van sport en bewegen en zetten deze kracht als experts in voor de stad. Als organisatie zijn we betrouwbaar, zichtbaar en toegankelijk en verbinden we sport en bewegen met Arnhem en de Arnhemmers. Sport houdt mensen fit en vitaal, zowel fysiek als geestelijk. Door sport en bewegen ontwikkelen kinderen motorische vaardigheden, waarden en normen. Sport biedt mensen kansen om te leren en kan dienen als opstap voor hun carrière. Het verbreedt en versterkt sociale verbanden binnen clubs, buurten, wijken en de stad. Sport draagt ook bij aan de profilering van de stad, bijvoorbeeld door grote sportevenementen of wedstrijden.

Ambitie

Onze ambitie is om tot de beste sportbedrijven van Nederland te behoren. Ons sportaanbod, onze sportaccommodaties en (online) dienstverlening zijn aantrekkelijk en innovatief. Met deze combinatie maken we onze klanten blij en vitaal. We werken duurzaam, zijn resultaatgericht en expert in sport, bewegen en gezonde leefstijl.

Kerntaken

- Het bieden van sport- en recreatiemogelijkheden aan klanten: individuele burgers, verenigingen, wijken, scholen, instellingen en bedrijven in en rond Arnhem.
- Het ontwikkelen, faciliteren en stimuleren van sport, spel en beweging, waarbij de sportstimulering zich richt op sportbeoefening onder de Arnhemse bevolking en specifieke doelgroepen in het bijzonder (zelfontplooiing en integratie).
- De exploitatie en het beheer van zwembaden, sporthallen, spel- en gymzalen en buitensport voorzieningen in de breedste zin.

	registeraccountants
Paraf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Relatie met opdrachtgever

De voornaamste opdrachtgever van Sportbedrijf Arnhem BV is de gemeente Arnhem. Sportbedrijf Arnhem wordt als uitvoerder van beleid gesubsidieerd door de beleidsmaker, de gemeente Arnhem.

Enkele facts

- Verspreid over heel Arnhem hebben we in 2017 de exploitatie en het beheer verzorgd van: 24 kleinere sporthallen, gym- en spelzalen, 5 grote sporthallen, 12 sportparken met 85 velden, 2 overdekte zwembaden: De Grote Koppel en Valkenhuizen, 10 playgrounds in de wijken, waarvan 5 Richard Krajicek Foundation Playgrounds en 2 Johan Cruijff Courts.
- In 2017 hadden we 155 medewerkers in dienst en hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van 54 vaste vrijwilligers.
- In 2017 hebben we veel stageplekken aangeboden: 235 studenten voor een projectstage bij sportactiviteiten in de wijk en 53 studenten voor een stageperiode van 6 maanden op kantoor en in de wijk.
- Ondanks de tijdelijke sluiting van zwembad Valkenhuizen is in 2017 het totale zwembadbezoek iets gegroeid naar 350.600 bezoekers (348.900 in 2016). Daarnaast hebben we in 2017 1.000 zwemdiploma's mogen uitreiken.
- In 2017 hebben we de grens van 2.000 studentensportkaarten overschreden. Er waren eind 2017 2.100 sportkaarten in omloop, waarmee bij meer dan 35 sportaanbieders gesport kan worden.
- De 2 leefstijlcoaches hebben in 2017 155 leefstijltrajecten begeleid, 60% van de deelnemers is daardoor meer gaan bewegen.
- Naast onze regulier activiteiten in of op onze accommodaties, hebben we in 2017 zo'n 130 activiteiten en evenementen in wijk en stad georganiseerd.
- In 2017 zijn er in de zwembaden succesvolle nieuwe producten geïntroduceerd zoals de borstcrawlkursus (168 deelnemers) en het zeerminnen kinderfeestje (65 boekingen).

Organisatiestructuur

Sportbedrijf Arnhem is sinds 1 januari 2017 verzelfstandigd en is per 28 november 2016 een besloten vennootschap. Sportbedrijf Arnhem wordt bestuurd door een directeur, de heer A.A. Matthijssen. De organisatie bestaat daarnaast uit de afdelingen Exploitatie & Uitvoering, Innovatie & Ontwikkeling, een team Ondersteuning en een team Advies. Toezicht wordt gehouden door een Raad van Commissarissen. De aandelen zijn volledig in handen van de gemeente Arnhem. De aandeelhouder wordt vertegenwoordigd door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem. B&W heeft de concerndirecteur, de heer S.J. Schuijt, gemandateerd om de bevoegdheden als aandeelhouder bij Sportbedrijf Arnhem BV uit te oefenen.

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Afbeelding: Organisatiestructuur Sportbedrijf Arnhem

Kerncijfers

Resultatenrekening

Netto-omzet	21.368.000
Personeelskosten	6.634.000
Overige kosten	14.147.000
Totaal bedrijfslasten	20.781.000
Bedrijfsresultaat	587.000
Financiële baten en lasten	-569.000
Resultaat (na belasting)	14.000

Balans

Balanstotaal	20.040.000
Eigen Vermogen	450.000
Liquide Middelen	5.238.000

Werknemers ultimo	155
-------------------	-----

Solvabiliteit

Eigen Vermogen / Totaal Vermogen	2,25%
Eigen Vermogen / Vreemd Vermogen	2,30%

Current Ratio

Vlottende activa / vlottende passiva	1,07
--------------------------------------	------

Directieverslag

Het jaar 2017 was het startjaar van Sportbedrijf Arnhem als verzelfstandigde organisatie. Een jaar waarin veel werk is verzet. Niet alleen met betrekking tot de inrichting van de nieuwe organisatie, maar ook in de reguliere bedrijfsvoering. Sportbedrijf Arnhem heeft hiermee laten zien dat de organisatie op de juiste manier is ingericht om te opereren als slagvaardige en efficiënte organisatie, met een optimale inzet van mensen en middelen in de uitvoering van de gemeentelijke opdracht.

Operationele ontwikkelingen 2017

In 2017 is het bestaande productaanbod doorontwikkeld en zijn nieuwe producten toegevoegd. Zo wordt het terrein van de Studenten- en Werksportkaart steeds verder uitgebreid, wordt de verenigingsondersteuning verder geïntensiveerd, worden leefstijlcoaches steeds meer ingezet in aanpakwijken van Arnhem en wordt gewerkt aan de verduurzaming van sportaccommodaties en ons wagenpark. Tenslotte zijn in 2017 ca. 130 evenementen georganiseerd in de stad en wijken waarbij het Sportbedrijf betrokken is geweest.

Het jaar 2017 eindigde met de onverwachte, tijdelijke sluiting van zwembad Valkenhuizen vanwege noodzakelijke asbestsanering. Gedurende de sanering is het zwembad van 22 september tot 9 december dicht geweest en hebben een belangrijk deel van de activiteiten tijdelijk plaatsgevonden in zwembad De Grote Koppel. Vanzelfsprekend heeft dit helaas tot overlast bij onze klanten geleid. Wel is deze overlast zoveel mogelijk beperkt gebleven door met name de goede samenwerking met de gemeente en de pragmatische en flexibele opstelling van het zwembadpersoneel.

Basis op orde

Naast het uitvoeren van de reguliere kerntaken stond het jaar 2017 vooral in het teken van het op orde brengen van de basis. Het organisatorisch en financieel kader zoals beschreven in het bedrijfsplan dienden daarbij als leidraad.

Allereerst is gewerkt aan de verdere ontvlechting van de gemeente Arnhem. Zo zijn afspraken gemaakt over o.a. de wijze van (tussentijds) rapporteren, de inhoud van de subsidiebeschikking en afname van zaken die vallen onder de dienstverleningsovereenkomst.

Verder is gewerkt aan de inrichting van de organisatie. Zo is er o.a. nieuw personeel aangenomen, heeft de implementatie van de nieuwe organisatie-eenheden en functies plaatsgevonden en is er een nieuw MT, een nieuwe RvC en een nieuwe OR geïnstalleerd. Tenslotte heeft de eerste aandeelhoudersvergadering plaatsgevonden.

Daarnaast is veel tijd besteed aan het inrichten van de planning- en controlcyclus (inclusief de benoeming van de accountant), het op orde brengen van basisdocumenten op het gebied van HR, het op orde brengen van juridische documenten waaronder Algemene Voorwaarden en is gestart met het project voor de aanschaf en implementatie van een nieuwe, cloud based ICT-infrastructuur en een Enterprise Resource Planning-pakket (voor o.m. Financiën, HRM en CRM) omdat per 1 januari 2019 geen gebruik meer zal worden gemaakt van de gemeentelijke hard- en software. Ook is gestart met de voorbereidingen voor de in 2020 voorziene verhuizing van het kantoorpersoneel naar Valkenhuizen en De Grote Koppel.

	registeraccountants
Paraaf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Financiële ontwikkelingen 2017

Sportbedrijf Arnhem heeft over het jaar 2017 een resultaat van € 18k voor belastingen gerealiseerd. Sportbedrijf Arnhem heeft over 2017 een lager resultaat behaald als begroot. Dit is met name het gevolg van het treffen van voorzieningen ten aanzien van toekomstige personeelskosten. De getroffen voorzieningen zullen in de komende ja(a)r(en) bijdragen aan een betere exploitatie. De eigen, dan wel via subsidie verkregen middelen, zijn in 2017 nog voldoende geweest om de investeringen te dekken. De afgesproken kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeente hoefde in 2017 nog niet aangesproken te worden.

Personele ontwikkelingen

In 2017 zijn openstaande vacatures naar aanleiding van de verzelfstandiging ingevuld. Het personeelsbestand van het Sportbedrijf is dan ook gegroeid naar een omvang van 155 medewerkers (130 FTE) per 31/12/2017.

Het gemiddeld ziekteverzuimpercentage, exclusief zwangerschap, was in 2017 6,0% (6,23% inclusief zwangerschap). Het verzuimpercentage wordt in belangrijke mate beïnvloedt door enkele langdurige verzuimgevallen. In 2018 streven we naar een verzuimpercentage van 3,5%. Over de norm wordt in het tweede deel van 2018 besloten op basis van onderzoek naar een realistisch percentage.

Vooruitblik op het jaar 2018

In 2018 zijn het vergroten van de klanttevredenheid, het verbeteren van de kostenefficiëntie en een sterkere profilering de drie doelen waaraan we werken. Daartoe zullen we in 2018 meer onderzoek doen naar onze klanten en hun tevredenheid met onze producten en diensten. Verder zullen we voor de doorontwikkeling van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe initiatieven business cases (conform het Business Model Canvas) maken en zullen we in 2018 werken aan een beter inzicht van kosten en opbrengsten per accommodatie/product. In de loop van 2018 wordt een nieuwe marketingstrategie gepresenteerd.

Het per 1 januari 2019 niet langer afnemen van ICT- en overige diensten (met uitzondering van huisvesting) van de gemeente, geeft een unieke kans onze bedrijfsvoering van onder af, op te bouwen en processen efficiënt in te regelen.

Het voornemen bestaat om in 2018 samen met Scalabor te komen tot de oprichting van het werkbedrijf "Werken in de Sport". De voorbereidingen zijn inmiddels getroffen.

In 2017 is een deel van de voorgenomen investeringen, door verschillende redenen, niet gerealiseerd en doorgeschoven naar 2018. In 2018 zal sterk gestuurd worden op realisatie van de voorgenomen plannen.

Voor wat betreft de personele kant van de organisatie zal in 2018 worden bekeken of een deel van de medewerkers, die op dit moment bij het Sportbedrijf te werk zijn gesteld middels een payroll-constructie, bij Sportbedrijf Arnhem in dienst kunnen komen. Het betreft hier met name combinatiefunctionarissen die werkzaam zijn bij het team Sportstimulering en ingezet worden bij sportverenigingen en andere derden. Hiervoor zijn structureel middelen beschikbaar gekomen.

Tenslotte zijn er een tweetal zaken die mogelijk de uitvoering van de plannen/het resultaat voor 2018 kunnen beïnvloeden.

		registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN	
Datum:	29 MEI 2018	

Allereerst is in 2017 de wens uitgesproken door de gemeente om het beheer en de exploitatie van zeven multifunctionele centra over te dragen aan het Sportbedrijf. Definitieve besluitvorming hierover binnen de gemeente heeft nog niet plaatsgevonden, waarna ook de besluitvorming met/door de stakeholders van het Sportbedrijf (AVA, RvC en OR) nog moet plaatsvinden.

Op 21 maart 2018 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. De uitkomst van deze verkiezingen kan de koers van het beleid rondom sport in de stad bepalen. Afhankelijk van de programma's die uit de coalities komen, kan dit mogelijkwerwijs onze werkzaamheden gaan beïnvloeden.

Ik heb er vertrouwen in dat het Sportbedrijf Arnhem klaar staat voor wat de toekomst haar brengt. Vanaf deze plek bedank ik alle medewerkers van het Sportbedrijf voor hun inzet en geleverde prestaties. Ik complimenteer hen met de betrokkenheid en energie die zij met zich meebrengen. We zullen ons ook in 2018 inspannen om er weer een mooi succesvol jaar van te maken!

Arnhem, 21 maart 2018

Albert Matthijssen,

Directeur Sportbedrijf Arnhem BV

CROP	registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Bericht van de Raad van Commissarissen

Op 1 november jl. heeft de aandeelhouder, de gemeente Arnhem, Elvira Gros, Tjeerd de Jong en Henk-Jan Donderwinkel benoemd tot Commissaris van Sportbedrijf Arnhem BV. Hiermee is de Raad van Commissarissen (RvC) conform de governancecode van het Sportbedrijf ingevuld.

Elvira Gros is directeur Risk, Compliance, Juridische en Veiligheidszaken bij zorgverzekeraar VGZ. Ook beschikt zij over een ruime ervaring als accountant. Elvira woont in Doornenburg en is 49 jaar jong. Het accent binnen haar rol als Commissaris van het Sportbedrijf ligt op risicomanagement, financiën en juridische aangelegenheden.

Tjeerd de Jong is in het dagelijks leven directeur van Fontys Paramedische Hogeschool. Hij is zeer wel bekend met de sport- en bewegingsinfrastructuur in de regio. Daarnaast is hij goed ingevoerd in het veld van de jeugdsport. Tjeerd de Jong is 57 jaar, woont in Velp en concentreert zich binnen de RvC op de maatschappelijke betekenis van sport en bewegen.

Het voorzitterschap van de RvC is in de handen gelegd van Henk-Jan Donderwinkel. Hij is in verschillende fasen in het proces van verzelfstandiging van het Sportbedrijf betrokken geweest. Henk-Jan is werkzaam bij Tien Organisatieadvies, woont net als Tjeerd in Velp en is 57 jaar.

De RvC heeft in 2017 twee keer vergaderd. Hierbij is de governancecode, de jaarkalender en het jaarplan (inclusief de begroting) 2018 vastgesteld. De RvC ziet het jaarplan als ambitieus en uitdagend, maar zeker niet als onmogelijk. Vanuit de toezichthoudende en adviserende rol zullen zij hier een bijdrage aan leveren. De RvC onderschrijft het directieverslag over 2017.

De leden van de RvC spreken verder hun dank en waardering uit voor diegenen die het inwerkprogramma voor hen hebben verzorgd, inclusief de tournee langs de Arnhemse sportfaciliteiten.

Arnhem, 21 maart 2018

Raad van Commissarissen

Drs. Henk Jan Donderwinkel, voorzitter

Drs. Elvira Gros - Busse RA

Tjeerd de Jong

CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Financiële informatie

Sportbedrijf Arnhem heeft over 2017 een omzet behaald van € 21,4 miljoen. De omzet valt uiteen in eigen omzet uit de verhuur van onze panden en accommodaties, opbrengsten uit entreegelden en cursussen en overige.

De loonkosten zijn lager dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk doordat vacatures later zijn ingevuld. Dit zien we dan ook terug bij een hogere inhuur.

De hoogte van de onderhoudskosten, alsook de investeringen, vallen wat lager uit dan vooraf verwacht. Veel werkzaamheden zijn doorgeschoven en zullen in 2018 worden uitgevoerd.

Een andere belangrijke kostencomponent zijn de huisvestingskosten. Hierin zit zowel de huur voor onze sport- als kantoorlocatie(s). Sinds 2017 betalen we een kostprijsdekkende huur aan het Vastgoedcluster van de gemeente.

Uit de overige algemene kosten wordt in 2017 verder een tweetal nieuwe voorzieningen getroffen voor personele risico's (loonkosten boventalligen, transitiekosten) en de aanspraken van medewerkers op het individueel loopbaan budget (opleidingskosten). Dit heeft een substantieel effect gehad op de hoogte van het resultaat: € 0,5 miljoen.

In 2017 zijn er over en weer nog activa uitgewisseld tussen de gemeente Arnhem en Sportbedrijf Arnhem: wagenpark naar het Sportbedrijf, enkele locaties afgestoten / terug naar de gemeente. Dit heeft een (beperkt) effect gehad op de verwachte afschrijvingen en rentekosten. De rentekosten bestaan voor het overgrote deel uit de leningovereenkomst met de gemeente.

Het resultaat over 2017 is € 18k voor belasting; dit is lager dan begroot. De bovengenoemde voorzieningen zijn hier met name debet aan.

Financiering

Sportbedrijf Arnhem heeft een substantiële lening bij haar aandeelhouder, de gemeente Arnhem. De aflossingsverplichting is gelijkgesteld aan de afschrijvingssystematiek van de overgedragen activa, zoals die toegepast werd door de gemeente Arnhem. De overeengekomen rente bedraagt 4,0% en is gebaseerd op de vergoeding die aan een onafhankelijke partij voor een dergelijke lening zou betalen. Daarmee is de vergoeding in de vorm van rente marktconform.

Om externe financiering mogelijk te maken is een borgstelling door de gemeente Arnhem afgegeven, ter hoogte van € 10 miljoen. Met deze borgstelling is een kredietfaciliteit bij de BNG aangegaan ten behoeve van de financiering van nieuwe investeringen. Deze financieringsfaciliteit is in 2017 niet aangesproken vanwege afdoende liquiditeit, wat veroorzaakt werd door achterblijvende investeringen, meevallende kostenuitgaven en een hogere omzet.

Voor het verkrijgen van financiering maakt Sportbedrijf Arnhem uitsluitend gebruik van financiële instellingen met een A+ rating. Van derivaten en andere hedge instrumenten wordt geen gebruik gemaakt. Voor de prijs-, krediet-, liquiditeit- en kasstroomrisico's verwijzen wij naar de toelichting bij de jaarrekening.

CROP	registeraccountants
Paraf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Voornaamste risico's en onzekerheden

Door de verzelfstandiging zijn de risico's van de sportexploitatie niet meer ondergebracht in het brede geheel van de gemeente Arnhem. Wel is er een meerjarige overeenkomst met de gemeente over de exploitatie van de sportaccommodaties door Sportbedrijf Arnhem. Tevens is de intentie uitgesproken voor een langdurige samenwerking en heeft de gemeente Arnhem garanties gegeven voor optredende frictiekosten (in de eerste jaren van de verzelfstandiging) en voor de investeringen in materiële vaste activa die Sportbedrijf Arnhem doet (en die langer lopen dan de duur van de meerjarige overeenkomst). Dit geeft houvast en beperkt het strategische risico dat Sportbedrijf Arnhem BV loopt.

Belangrijke risico's die in de komende jaren op Sportbedrijf Arnhem af kunnen komen - en de bijbehorende beheersmaatregelen - zijn:

- Politieke bezuinigingen op sport of beleidswijzingen die de activiteiten van Sportbedrijf Arnhem kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld na de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018. Sportbedrijf Arnhem en de gemeente hebben afgesproken dat in de eerste jaren van de verzelfstandiging eventuele frictiekosten, gemoeid met een bezuiniging, ten laste van de gemeente Arnhem komen.
- Teruglopende vraag inwoners/sportverenigingen van Arnhem. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan sportverenigingen die meer onder druk komen te staan doordat sporten in verenigingsverband afneemt en er een afname is van de structurele vrijwilligersinzet. Daarbij wordt het voor de verenigingen steeds lastiger om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving en ook om hun financiële verplichtingen aan, onder meer, het Sportbedrijf na te komen. Daar tegenover staat dat Sportbedrijf Arnhem inzet op o.a. een brede spreiding van accommodaties, diverse soorten sportactiviteiten (ook in de openbare ruimte), evenementen in wijken en de stad en leefstijlcoaching. *Er lijkt vooralsnog geen sprake te zijn van een structurele teruglopende vraag naar sportaccommodaties en sportevenementen.*
- Sportlocaties die niet aan wet- en regelgeving voldoen waardoor er fors in moet worden geïnvesteerd of waardoor ze moeten sluiten. De tijdelijke sluiting van zwembad Valkenhuizen, als gevolg van de vondst van asbest is hier een voorbeeld van. Het tijdelijk sluiten van een vestiging levert naast derving van opbrengsten echter ook een reductie in kosten met zich mee, waardoor het risico beperkt is. Doordat het Sportbedrijf meerdere locaties verhuurd, de gemeente eigenaar is van de accommodaties en het onderhoud tijdig wordt uitgevoerd, is het risico op het noodgedwongen voor lange tijd sluiten van locaties, waardoor de bedrijfsuitoefening in gevaar komt, zeer beperkt. De verschillende activiteiten die Sportbedrijf Arnhem aanbiedt dienen verder te voldoen aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Per locatie zijn de benodigde certificeringen en keurmerken aanwezig en er is helder aan welke vereisten voldaan dient te worden. Middels een uitgebreid onderhoudsplan wordt jaarlijks (preventief) onderhoud gepleegd.
- Problemen bij de overgang (aanschaf, implementatie) naar een nieuwe ICT-infrastructuur en een nieuw ERP-pakket (per 1-1-2019). De overgang naar een nieuwe ICT-infrastructuur en een nieuw ERP-pakket kan in potentie leiden tot haperende systemen, gegevensverlies en moeilijkheden bij de dagelijkse gang van zaken met betrekking tot inkopen, verkopen en betalingen. Er zijn tijdig een tweetal projectgroepen in het leven geroepen en vanuit gerenommeerde aanbieders zullen leveranciers worden gekozen. De bedrijfsactiviteiten zijn daarnaast niet dermate van automatisering afhankelijk dat problemen bij de overgang op korte termijn tot een significante daling van de opbrengsten zou leiden. Voor de inrichting zal, waar nodig, gebruik worden gemaakt van gerenommeerde en betrouwbare partners om functiescheidingen juist en toereikend in te richten. Als gevolg van deze maatregelen zijn de risico's op significante problemen bij de overgang naar een nieuw ERP pakket voldoende gemitigeerd.

	
Paraaf:	registeraccountants
GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN	
Datum:	29 MEI 2018

- In financiële zin is Sportbedrijf Arnhem BV nog in grote mate afhankelijk van de gemeente Arnhem. De gemeente is behalve aandeelhouder, ook nog de voornaamste subsidiënt, leningverschaffer (en borgsteller), huisbaas en (in 2017 en 2018) leverancier van verschillende diensten, onder meer op het gebied van huisvesting, P&O en ICT. Hierdoor zijn de overige risico zeer beperkt.
- Begin 2017 waren de voorwaarden van de subsidie en verzelfstandiging nog niet volledig geformaliseerd. Gedurende 2017 is door beide partijen veel inspanning geleverd en heeft definitieve afstemming plaatsgevonden. Gezamenlijk is de intentie uitgesproken om voor een lange termijn samen op te trekken.

Voor het behalen van de doelstellingen en de beheersing van de risico's heeft Sportbedrijf Arnhem een uitgebreid intern controle- en risicobeheersingssysteem. Een open en transparante cultuur vormen hiervoor de basis. Dit wordt ondersteund met een gedragscode en een klokkenluidersregeling. Tevens werkt Sportbedrijf Arnhem met een meerjarig ondernemingsplan, een jaarbegroting, afdelingsbudgetten en periodieke managementrapportages over de operationele en financiële performance. Daarnaast is er in 2017 een Raad van Commissarissen aangesteld als toezichthouder en vindt controle van de jaarrekening plaats door een externe accountant.

CROP 2018	registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Personeel

De medewerkers die voor de verzelfstandiging in dienst waren bij de gemeente Arnhem zijn in dienst getreden bij Sportbedrijf Arnhem BV. Met inachtneming van oude rechten en plichten vanuit contracten en collectieve arbeidsovereenkomsten, vallen de medewerkers van Sportbedrijf Arnhem onder de CAO Vermo. Dit betreft een collectieve arbeidsovereenkomst voor verzelfstandigde maatschappelijke ondernemingen.

Sportbedrijf Arnhem kent de volgende organisatorische eenheden: de directie, de afdelingen Ontwikkeling & Innovatie, Exploitatie & Uitvoering en de teams Ondersteuning en Advies. Voor al deze afdelingen en teams is in 2017 een nieuwe leidinggevende benoemd.

Momenteel heeft het Sportbedrijf 155 medewerkers in dienst (stand ultimo 2017). Aan het begin van 2017 waren dit er nog 147. Veel vacatures waren nieuwe functies, welke in de loop van 2017 zijn ingevuld. De kosten voor inhuur waren daardoor in 2017 wat hoger dan begroot. In 2018 zal de inhuur verder worden verminderd door het in dienst nemen van enkele inhuurkrachten.

Sportbedrijf Arnhem biedt op jaarbasis veel stageplaatsen (in 2017: 235 studenten met een projectstage bij sportactiviteiten in de wijk en 53 studenten voor een stageperiode van 6 maanden op kantoor of in de wijk). Daarnaast wordt er veel met vrijwilligers in de wijken gewerkt (in 2017: 54 vaste vrijwilligers).

Als gevolg van de verzelfstandiging is Sportbedrijf Arnhem in 2017 gestart met het ontwikkelen van een eigen personeelsbeleid en zijn diverse werkprocessen vastgelegd. Heel concreet heeft dit geleid tot het opstellen van een gedragscode voor medewerkers, het aanstellen van interne vertrouwenspersonen voor personeel, het vaststellen van werving & selectiebeleid en het vormgeven van het opleidingsbeleid. In 2018 zullen er diverse opleidingen worden aangeboden voor medewerkers via het opleidingsjaarplan.

In 2017 is een aftrap gegeven om de kernwaarde klantgerichtheid centraal te stellen; ook in 2018 zullen er diverse activiteiten worden ontplooid om bewustwording rondom klantgerichtheid bij medewerkers te vergroten.

HR-gerelateerde speerpunten voor 2018 zijn:

- Aanschaf en inrichten nieuw HRM systeem.
- Duurzame Inzetbaarheid/Vitaliteit/verzuimpreventie.
- Ontwikkelen en borgen van een passend plannings- en beoordelingscyclus.
- Ontwikkelen en borgen stagebeleid, vrijwilligersbeleid.
- Update van het Arbobeleid.

CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

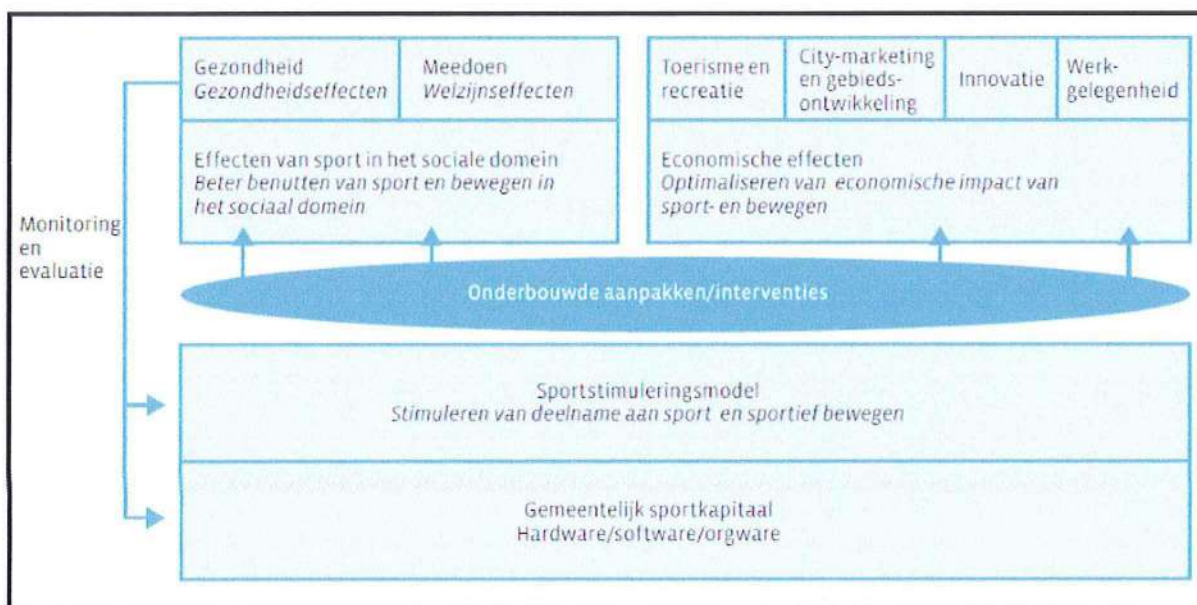
Maatschappelijk ondernemen

Sportbedrijf Arnhem BV is een maatschappelijke onderneming. Opgezet door de gemeente Arnhem om uitvoering te geven aan het sportbeleid. Uitvoering geven aan sportbeleid in de klassieke zin ("sportieve prestaties") is allang niet meer de enige doelstelling, zoals ook uit onderstaande figuur blijkt.

Sportbedrijf Arnhem zet daarom o.a. ook in op:

- Gezondheidsprogramma's en projecten in de wijken, via leefstijlcoaches.
- De omschakeling van 'sport' naar 'bewegen' (gezondheid), door onder meer te adviseren over een ander/beter gebruik van de openbare ruimte en uitvoering van pilots.
- Grote sportevenementen als onderdeel van citymarketing/stadspromotie.
- Kleinere sportevenementen voor (sociale) participatie, re-integratie.
- Samenwerking met Scalabor met betrekking tot de oprichting van een werkbedrijf. Daarbij biedt Sportbedrijf Arnhem ook werk in haar team Buitensport aan meerdere ID-ers.
- Het aanbieden van veel stageplekken.
- Sport- en spelactiviteiten in de vakantieperiodes voor de Arnhemse jeugd.

Schematisch:

Duurzaam ondernemen

Sportbedrijf Arnhem is bezig met een verduurzaming van haar activa:

- In 2017 is opdracht verstrekt voor de realisatie van zonnepanelen op zwembad De Grote Koppel. Totaal ca. 1.000 panelen met een gezamenlijk vermogen van ca. 280kW. Bij de uitwerking van het plan bleek dat niet alle daken constructief geschikt waren om de panelen op te plaatsen. Hierdoor heeft het plaatsen van de panelen later plaatsgevonden. Op 8 januari 2018 zijn de panelen ingehesen en in het eerste kwartaal van 2018 geplaatst en aangesloten. Bij de realisatie zijn uiteindelijk minder panelen geplaatst, maar wel van een nieuwer type met een hogere opbrengst. Hierdoor blijft het opgewekte eigen vermogen hetzelfde.
- In 2017 is tevens de verduurzaming van het stadswarmtenet ingezet op De Grote Koppel. Aanpassingen aan de regeltechniek heeft een extra energiebesparing tot gevolg. Met Nuon Warmte is een overeenkomst gesloten, waarbij Sportbedrijf Arnhem als pilot is aangewezen voor de verduurzaming van de stadswarmte. De opwekking van alle warmte benodigd voor het zwembad wordt daardoor voor 100% duurzaam opgewekt.
- In 2017 zijn, in overleg met de gemeente, verschillende locaties voorzien van zonnepanelen, zoals De Laar-West en de sportvelden aan de Drielsedijk.
- In 2018 en verder zullen meerdere sportaccommodaties verduurzaamd worden. Hieronder valt ook Valkenhuizen. Gezamenlijk met de nieuwbouw van het zwembad zullen ook de sporthallen worden voorzien van extra (akoestische en thermische) isolatie.
- Ook het wagenpark en het materieel van Sportbedrijf Arnhem worden verduurzaamd. (Oude) dieselauto's worden vervangen door schonere benzineauto's. Inmiddels hebben we een eerste elektrische afvalauto. Bladblazers, bosmaaiers, kettingzagen en heggenscharen: indien mogelijk worden ze vervangen door elektrische versies waardoor ze zorgen voor minder milieubelasting, maar ook voor minder lawaai en stank. Bovendien zijn ze lichter in gewicht (voor onze medewerkers).
- Tenslotte investeert Sportbedrijf Arnhem in een gebouwenbeheerssysteem. Hiermee kan - op afstand - het gebruik van gas, water, licht ten opzichte van het gebruik kan worden afgestemd. Een en ander zal leiden tot minder 'verspilling'.

CROP	registeraccountants
Paraaf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Innovatie en ontwikkeling

De afdeling Innovatie & Ontwikkeling is in 2017 begonnen om de organisatie te helpen beter en sneller in te spelen op trends in de markt en op technologische ontwikkelingen. Hiervoor is een geleidelijke transformatie nodig op verschillende vlakken, waaronder de manier waarop we producten en diensten ontwikkelen en rekening houden met de behoeften van de klant. We gaan sneller, klantgerichter en meer data gedreven werken. Dit vraagt om een andere manier van denken en doen.

In 2017 zijn daarvoor o.a. meer specialistische rollen belegd bij de teams, waarin de benodigde competenties doorontwikkeld worden. Ook zijn de eerste stappen gezet in het inrichten van processen die voor snelle en klantgerichte optimalisatie en innovatie zorgen. Daarnaast is er ingezet op betere samenwerking tussen de teams. Klantenservice is immers een essentieel onderdeel van evenementen, producten en (digitale) diensten. Dit heeft o.a. geleid tot:

- Een succesvolle organisatie van het VSG-congres over "Sport in de openbare ruimte" in Sonsbeek park.
- De start van continue metingen van klantwaarding voor o.a. sportlocaties en digitale dienstverlening.
- Het opstarten van een eerste innovatieve digital pilot op het gebied van voeding.

In 2018 verstevigen we het organisatorische fundament en ontwikkelen we onze producten en diensten door. Verder gaat een nieuwe marketing- en brandingstrategie leiden tot de vernieuwing en continue (data gedreven) optimalisatie van de digitale kanalen. Daarbij gaat slimme software ingezet worden om uitstekende service te bieden op de on- en offline kanalen. Ook organiseren we een aantal nieuwe evenementen waarmee we zowel sport en beweging als onze organisatie maximaal zichtbaar maken. Tot slot hebben we een essentiële rol in het verankeren van klantgerichtheid als kernwaarde in de organisatie.

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Toekomst

Tot 1 januari 2019 blijft Sportbedrijf Arnhem BV gebruik maken van de administratieve systemen van de gemeente Arnhem. Tevens wordt tot die tijd een deel van de administratieve verwerking op het gebied van HRM en financiën van de gemeente afgenomen. Vanaf 1 januari 2019 zal Sportbedrijf Arnhem BV, om de verdere zelfstandigheid vorm te geven, de volledige informatievoorziening en automatisering zelfstandig regelen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een eigen gekozen ICT-infrastructuur (Cloud based) en ERP-systeem.

Verder is Sportbedrijf Arnhem gestart met de voorbereidingen voor de verhuizing van haar kantoorlocatie naar De grote Koppel en Valkenhuizen. Naar verwachting zal dit in 2020 plaatsvinden. De verbouwing en inrichting van deze kantoorlocaties zal Sportbedrijf Arnhem zelf ter hand nemen.

De komende jaren zal het Sportbedrijf regulier investeren in onderhoud en de vernieuwing van haar activa. De doorgeschoven investeringen uit 2017, zullen naar verwachting in 2018 worden uitgevoerd. Daarbij zetten we in op een goede vertaling van de gegevens uit het gemeentelijk vastgoedbeheerssysteem Planon, naar onze eigen investeringsbehoefte en -plannen. Benodigde vervangingsinvesteringen worden gefinancierd vanuit de kredietfaciliteit van de BNG (€ 10 miljoen). Daarnaast zal de aflossing van de lening van de gemeente conform aflossingsschema plaatsvinden.

Gedurende 2017 zijn veel vacatures, mede ontstaan door de verzelfstandiging, opgevuld. Voor 2018 zal de personele bezetting ongeveer op het zelfde niveau blijven.

In 2018 wil Sportbedrijf Arnhem de zelfstandig ingeslagen weg vervolgen en op het gebied van de exploitatie de bezoekersaantallen in ieder geval consolideren. Daarnaast worden er ook in 2018 (en verder) weer diverse sportevenementen georganiseerd zoals het NK Schiettootaal (KNSA), NK Karate, NK Team Biljart, WK Inline skaten, WK Zitvolleybal, Bridge-to-Bridge, Sportgala, Eredivisie Beachvolleybal, Perfect Mile, Boels Ladies Tour, Rush Hour, extra toernooi voor Kempo, Olympic Moves (landelijke finales), Urban Trail hardloophwedstrijd en het NK Wegwielrennen in 2019 en de European Company Games in 2021.

Het voornemen bestaat om in 2018, in samenwerking met Scalabor, te komen tot de oprichting van een werkbedrijf "Sport Werkt". Aan de business case wordt nu gewerkt. Verder ligt er het verzoek van de gemeente Arnhem om voor haar het (facilitair) beheer van 7 multifunctionele centra in Arnhem over te nemen. De gemeente werkt momenteel haar verzoek uit in een vraagspecificatie (bestek). Beide ontwikkelingen zullen mogelijk van invloed zijn op de structuur van de organisatie.

Sportbedrijf Arnhem blijft werken aan de optimalisering van het sport gerelateerde vastgoed. Dit gebeurt samen met het Vastgoedcluster van de gemeente Arnhem, die optreedt als eigenaar.

In 2020 zal het vernieuwde sportcentrum Valkenhuizen worden opgeleverd. Ook wordt gewerkt aan de realisatie van Sportplein Olympus. Het is zeer de moeite waarde de positie van De Grote Koppel als partner in dit gebied te beklemtonen. De aansluiting en ontsluiting op het Olympusplein speelt daarbij. Maar ook de vraag of De Grote Koppel een upgrade kan gebruiken om te voldoen aan de eisen van een eigentijds, modern zwembad.

 registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

JAARREKENING

	
Paraat: 	gisteraccountants
	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Balans per 31 december 2017

vóór resultaatbestemming (x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2017	1-1-2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	13.671	14.615
Viottende activa		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	574	311
Participant	121	0
Belastingen en sociale lasten (BTW)	214	0
Overlopende activa	222	460
	1.131	771
Liquide middelen	5.238	4
Totaal	20.040	15.390
PASSIVA	31-12-2017	1-1-2017
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	0	0
Overige reserves	436	436
Onverdeeld resultaat na belasting	14	0
	450	436
Voorzieningen		
Voorziening spaarverlof	9	12
Voorziening jubileumuitkering	67	63
Voorziening personele risico's	466	0
Voorziening indiv lofbaanbudget	32	0
	574	75
Langlopende schulden	13.066	14.545
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	126	0
Belastingen en sociale lasten	370	0
Overlopende passiva	5.454	334
	5.950	334
Totaal	20.040	15.390

CROP	registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Winst-en-verliesrekening over het verlengde boekjaar 2017

(x € 1.000)

		<u>2017</u>
Netto-omzet		21.368
Lonen en salarissen	4.543	
Sociale lasten	755	
Pensioenlasten	646	
Overige personeelskosten	<u>690</u>	
		6.634
Afschrijvingen materiële vaste activa		1.546
Overige bedrijfskosten		<u>12.601</u>
Totaal bedrijfslasten		<u>20.781</u>
Bedrijfsresultaat		587
Rentebaten		15
Rentelasten		<u>-584</u>
Totaal financiële baten en lasten		<u>-569</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		18
Belastingen		<u>-4</u>
Resultaat na belastingen		<u>14</u>

CROP	registeraccountants
Paraaf 4.	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Kasstroomoverzicht over het verlengde boekjaar 2017

	2017	
	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat na belastingen		14
<u>Aanpassingen voor:</u>		
Afschrijvingen	1.546	
Mutatie voorzieningen	499	
		2.045
Bruto Kasstroom uit operationele activiteiten		2.059
<u>Mutaties werkkapitaal:</u>		
Vorraden	0	
Vorderingen		
- Handelsdebiteuren	-263	
- Participant	-121	
- Belastingen en premies (BTW)	-214	
- Vlottende activa	238	
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)		
- Schulden aan leveranciers	126	
- Belastingen en premies	366	
- Schulden en overlopende passiva	5.120	
		5.252
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		7.311
Betaalde vennootschapsbelasting	4	
Betaalde interest	0	
		4
Netto Kasstroom uit operationele activiteiten		7.315
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiele vaste activa	-602	
Netto Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-602
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Aflossing langlopende schulden	-1.479	
Netto Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-1.479
Mutatie liquide middelen		5.234
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>		
Stand per 1 januari		4
Mutatie boekjaar		5.234
Stand per 31 december		5.238

Algemene toelichting

CROP	registeraccountants
Paracel: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Activiteiten

De activiteiten van Sportbedrijf Arnhem BV bestaan voornamelijk uit het beheer en de exploitatie van accommodaties op het gebied van sport, recreatie, educatie en ontspanning.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Sportbedrijf Arnhem BV is feitelijk gevestigd op Eusebiusbuitensingel 53, 6828 HZ te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 663834120000. De gemeente Arnhem bezit 100% van de aandelen van Sportbedrijf Arnhem BV.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Sportbedrijf Arnhem BV of de moedermaatschappij van Sportbedrijf Arnhem BV en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De formele oprichting van Sportbedrijf Arnhem heeft plaatsgevonden op 28 november 2016. In 2016 maakten de activiteiten van Sportbedrijf Arnhem echter nog volledig onderdeel uit van de gemeente Arnhem, alle kosten en opbrengsten tot en met 31-12-2016 zijn verantwoord in de administratie van de gemeente Arnhem. De verzelfstandiging is dan ook effectief geworden op 1 januari 2017, op die datum heeft ook de overdracht van activa en passiva plaatsgevonden. De situatie van 1 januari 2017 geeft daarmee in functionele zin het meest betrouwbare beeld van openingsbalans. Derhalve is opgenomen als beginbalans de situatie per 1 januari 2017. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn niet opgenomen omdat deze voor 2016 niet eenvoudig en betrouwbaar uit de administratie van de gemeente Arnhem zijn te verkrijgen daar de boekhouding niet volledig zelfstandig was ingericht en de gemeentelijke verslaggevingsvereisten volgde (BBV).

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum: 29 MEI 2018	

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

1.1. Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

1.2. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

1.3. Vorderingen

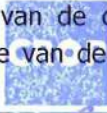
Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

1.4. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

1.5. Eigen vermogen

Indien Sportbedrijf Arnhem BV eigen aandelen inkoopt, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de inkoop van deze aandelen in mindering is gebracht.

		registeraccountants
Paragraaf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN	
Datum:	29 MEI 2018	

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

1.6. Voorzieningen

1.6.1. Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

1.6.2. Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

1.6.3. Voorziening personele risico's

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ontslag wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting geen werkzaamheden meer verrichten of werkzaamheden verrichten die niet bijdragen aan economische voordelen voor Sportbedrijf Arnhem. De voorziening is opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

1.7. Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag. Er is geen sprake van transactiekosten, agio of disagio.

1.8. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

1.9. Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het

 Paraat 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
	Datum: 29 MEI 2018

jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

1.10. Opbrengstverantwoording

1.10.1. Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

1.10.2. Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt, zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

1.10.3. Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

1.11. Overige bedrijfsopbrengsten

Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

1.12. Personeelsbeloningen

1.12.1. Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

1.12.2. Pensioenen

Sportbedrijf Arnhem is voor de verzekering van pensioenverplichtingen aangesloten bij de bedrijfstakpensioenfonds ABP. Het ABP bepaalt jaarlijks de af te dragen doorsneepremie. Eventuele tekorten van het ABP worden niet door middel van aanvullende bijdragen in rekening gebracht. De op het boekjaar betrekking hebbende premies worden in de winst- en verliesrekening als last verantwoord en voor per balansdatum bestaande verplichtingen wordt een reservering opgenomen. Voor de pensioenopbouw wordt door ABP de middelloonregeling toegepast. De beleidsdekkingsgraad van Pensioenfonds ABP is per 31 december 2017: 101,5% (2016: 96,7%). Gedeeltelijke indexatie is mogelijk bij een dekkingsgraad van 104% of hoger. Over de afgelopen jaren is geen indexatie geweest.

1.13. Overige kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

1.14. Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

1.15. Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat

Paraaf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

deze worden ontvangen.

1.16. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.17. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

1.18. Marktrisico

1.18.1. Valutarisico

Sportbedrijf Arnhem BV doet uitsluitend transacties in euro's. Er is geen sprake van een valutarisico.

1.18.2. Renterisico

Sportbedrijf Arnhem BV loopt renterisico over de rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen en schulden aan de gemeente Arnhem).

Voor deze vastrentende schulden loopt Sportbedrijf Arnhem BV risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

1.19. Kredietrisico

Sportbedrijf Arnhem BV heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkopen vinden slechts in beperkte mate plaats op krediet. Verkoop op krediet vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Sportbedrijf Arnhem BV.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

1.20. Liquiditeitsrisico

Sportbedrijf Arnhem BV maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum: 29 MEI 2018	

Toelichting op de balans per 31 december 2017

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Materiële vaste activa

	<i>Bedrijfsge- bouwen en -terreinen</i>	<i>Machines en installaties</i>	<i>Andere vaste bedrijfsmid- delen</i>	<i>Vaste bedrijfsmid- delen in uitvoering en vooruitbetalin- gen op materiële vaste activa</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	12.008	512	2.025	70	14.615
Cumulatieve waardevermindering- en en afschrijvingen	0	0	0	0	0
Boekwaarden	12.008	512	2.025	69.771	14.615
Mutaties					
Investerings	328	0	48	226	602
Afschrijvingen	-1.172	-125	-249	0	-1.546
Saldo	-844	-125	-201	226	-944
Stand per 31 december 2017					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	12.336	512	2.073	296	15.217
Cumulatieve waardevermindering- en en afschrijvingen	-1.172	-125	-249	0	-1.546
Boekwaarden	11.164	387.022	1.824	296	13.671
Afschrijvings- percentages	2,5-10	5-10	6,7-20	0	2,5-20

Onder de Bedrijfsgebouwen en -terreinen zijn alleen geactiveerde verbouwingen aan de gehuurde locaties opgenomen. Sportbedrijf Arnhem B.V. is geen juridisch eigenaar van de geactiveerde verbouwingen aan gebouwen en terreinen.

De materiële vaste activa zijn per 1 januari 2017 overgenomen van de gemeente Arnhem. Zij vertegenwoordigen per 1 januari 2017 de boekwaarde zoals berekend door de gemeente Arnhem op basis van de door de gemeente Arnhem gevoerde financiële administratie en waarderingsgrondslagen.

Sportbedrijf Arnhem B.V. heeft deze activa tegen deze boekwaarde verkregen en heeft per activum de economische levensduur heroverwogen. Op basis hiervan is de resterende economische levensduur per activum of groep van bijeenhorende activa ingeschat. Op basis van deze levensduur zijn de afschrijvingen berekend en verantwoord in de winst-en-verliesrekening 2017.

Vorderingen

	31-12-2017		1-1-2017	
	Totaal	Resterende looptijd > 1 jaar	Totaal	Resterende looptijd > 1 jaar
	€	€	€	€
Handelsdebiteuren	574	50	311	0
Vorderingen gemeente Arnhem	121	0	0	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	214	0	0	0
Overige vorderingen en overlopende activa	222	0	460	0
	1.131	0	771	0

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Handelsdebiteuren

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Handelsdebiteuren	658	379
Af: voorziening dubieuze debiteuren	84	68
	574	311

Onder de handelsdebiteuren zijn vorderingen opgenomen tot een bedrag van € 50k met een resterende looptijd langer dan een jaar.

Vorderingen Gemeente Arnhem

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Vorderingen Gemeente Arnhem	121	0

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Omzetbelasting (BTW)	214	0

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Overige vorderingen	19	22
Overlopende activa	203	438
	<u>222</u>	<u>460</u>

Liquide middelen

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Geplaatst kapitaal	0	0
Algemene reserve	436	436
Onverdeeld resultaat boekjaar	14	0
	<u>450</u>	<u>436</u>

Het maatschappelijke kapitaal van Sportbedrijf Arnhem BV bedraagt € 1.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Voorziening jubileum- gratificaties	Voorziening overig	Totaal
	€		€
Stand per 1 januari 2017	64	12	76
Dotatie	3	498	501
	<u>67</u>	<u>510</u>	<u>577</u>
Onttrekking	0	-3	-3
Vrijval	0	0	0
	<u>67</u>	<u>507</u>	<u>574</u>
Stand per 31 december 2017	67	507	574

Van de voorzieningen is een bedrag van € 546k als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

Langlopende schulden

	<i>Stand per 31-12-2017</i>	<i>Aflossings- verplich- ting 2018</i>	<i>Resterende looptijd > 1 jaar</i>	<i>Resterende looptijd > 5 jaar</i>
	€	€	€	€
Lening gemeente Arnhem	13.066	1.479	5.067	6.520
	13.066	1.479	5.067	6.520

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De (gemiddelde) contractuele renteherzieningsdata of -aflossingsdata (indien eerder) en effectieve rentevoeten van de hierboven genoemde langlopende schulden zijn als volgt:

	<i>Rente- herzienings datum</i>	<i>Aflossings- datum</i>	<i>Effectieve rentevoet</i>
			%
Lening gemeente Arnhem	nvt	31-12-2053	4,00

Alle leningen zijn afgesloten in euro's.

Lening gemeente Arnhem

De lening is door de gemeente Arnhem verstrekt als financiering voor de ingebrachte materieel vaste activa. De rente over deze lening is vast voor de gehele looptijd en bedraagt 4%. De lening wordt afgelost op basis het aflossingsschema welke is gebaseerd op de jaarlijkse afschrijving van de ingebrachte activa op basis van het gemeentelijke afschrijvingsstelsel. De reële waarde van de lening benadert de boekwaarde.

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft een krediet in rekening-courant, het maximaal op te nemen krediet bedraagt € 10.000.000. Als zekerheid hiervoor heeft de gemeente Arnhem een borgstelling verleend. Het rentepercentage is variabel per af te sluiten lening. In 2017 is geen beroep gedaan op de kredietfaciliteit van de BNG.

Kortlopende schulden

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Aflossingsverplichtingen lening gemeente Arnhem	1.479	0
Te betalen rente lening gemeente Arnhem	584	0
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	126	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	370	0
Reservering vakantiedagen	164	98
Reservering vakantiegeld	258	0
Overige schulden en overlopende passiva	2.969	236
	5.950	334

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. In de kortlopende schulden is begrepen de aflossingsverplichting lening en de te betalen rente over de lening van de gemeente Arnhem voor de komende 12 maanden.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2017	1-1-2017
	€	€
Omzetbelasting	0	0
Loonheffingen	294	0
Premies sociale verzekeringen	72	0
Vennootschapsbelasting	4	0
	370	0

Het verloop van de post vennootschapsbelasting is als volgt weergegeven:

	2017
	€
Schuld per 1 januari	0
Verschuldigd over boekjaar	4
Totaal	4
In 2017 betaald	0
Schuld per 31 december	4

Overige schulden en overlopende passiva

	<i>31-12-2017</i>	<i>1-1-2017</i>
	€	€
Nog te ontvangen facturen	1.688	0
Energiekosten	671	0
Vooruitontvangen bedragen	242	0
Kortlopende verplichting personele risico's	215	0
Huurkosten	95	0
Overige schulden	58	236
	2.969	236

CROP	
registeraccountants	
Paraaf:	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Er zijn niet in de balans opgenomen verplichtingen voor investeringen in materieel vaste activa voor een bedrag van € 374.000.

In 2018 dient Sportbedrijf Arnhem BV de aanvraag in tot vaststelling van de gemeentelijke subsidie 2017. Hiervoor dient Sportbedrijf Arnhem BV bij het financiële verslag een controleverklaring van een accountant te overleggen. De integrale eindverantwoording kan leiden tot een (ambtshalve) vaststelling van het recht op een lagere subsidie. De effecten van de aanvraag tot vaststelling van de gemeentelijke subsidie is onzeker en daarom is hiervoor geen balanspost opgenomen.

Operationele leases

Ultimo boekjaar bestaan geen verplichtingen uit hoofde van operationele leases.

Huurverplichting

De huurcontracten exclusief indexering vertegenwoordigen een waarde van in totaal € 4.255.000 per januari 2017. De contractperiode van alle huurcontracten loopt tot 31-12-2021 met een jaarlijkse indexering per mei. Zonder opzegging wordt het contract automatisch met één jaar verlengt. De jaarlijkse indexering van de huurprijs is variabel.

 CROP registeraccountants	
Paraf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2017

	registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Netto-omzet

	2017
	€
Subsidie gemeente Arnhem	16.550
Overige doorbelastingen aan gemeente Arnhem	292
Opbrengsten entree en cursussen	1.126
Horeca opbrengsten	253
Overige subsidies (ID)	129
Overige opbrengsten	3.018
	21.368

De netto-omzet is voorts naar belangrijkste categorieën te onderscheiden:

	2017
	€
Commerciële activiteiten	4.397
Activiteiten waarvoor gemeentelijke financiering is ontvangen	16.971
	21.368

Lonen en salarissen

	2017
	€
Lonen en salarissen	4.543
Sociale lasten	755
Pensioenlasten	646
Overige personeelskosten (vanuit salarisadministratie)	464
	6.408
Overige personeelskosten (diverse boekingen)	226
Totaal	6.634

	
registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de vergoedingen die aan de gemeente Arnhem betaald worden voor de locaties die via het Sportbedrijf worden geëxploiteerd.

Overige kosten

	2017
	€
Inhuur	2.201
Onderhoudskosten	851
Energiekosten	999
Huisvestingskosten	4.759
Verkoopkosten	407
Overige kosten	3.384
	12.601

Financiële baten en lasten

	2017
	€
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	15
Rentelasten en soortgelijke kosten	-584
	-569

Gedurende het boekjaar is een bedrag van € 0 aan rentelasten geactiveerd.

Belastingen

De belasting over het resultaat ten bedrage van € 4k kan als volgt worden toegelicht:

	2017
	€
Belasting over het resultaat	4

Verbonden partijen

Sportbedrijf Arnhem BV heeft met de gemeente Arnhem een overeenkomst gesloten voor de huur van bedrijfsruimte en ondersteunende diensten. Tevens maakt Sportbedrijf Arnhem tot ten minste 1 januari 2019 gebruik van de systemen van de gemeente Arnhem. Voor de huur en de dienstverlening betaalt Sportbedrijf Arnhem een kostprijsdekkende vergoeding.

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2017 waren gemiddeld 151 werknemers (exclusief stagiaires) in dienst op basis van een volledig of deeltijd dienstverband.

	2017
Totaal aantal medewerkers 01-01-2017	147
Totaal aantal medewerkers 31-12-2017	155
Gemiddeld aantal medewerkers	151

Bezoldiging bestuurders

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Sportbedrijf Arnhem BV. Het voor Sportbedrijf Arnhem BV toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 181.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

De subsidieverlener stelt in de algemene subsidieverordening (ASV) artikel 10: 2a dat: "Burgemeester en wethouders weigeren tevens de subsidie indien met een functionaris een bezoldiging wordt of is overeengekomen die hoger is dan het bedrag aan bezoldiging waar de burgemeester van Arnhem gedurende het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de subsidie wordt aangevraagd, recht op had".

De werking van artikel 10: 2a betreft alle bezoldigingen die door de aanvrager of ontvanger met functionarissen (met of zonder dienstbetrekking) zijn overeengekomen en dus niet alleen naar die bezoldigingen die zijn overeengekomen met een topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De norm in 2017 bedraagt € 167.192. De bezoldiging van alle functionarissen (met en zonder dienstbetrekking) zijn beoordeeld.

De WNT norm en de norm die de subsidieverstrekker stelt, zijn in 2017 niet overschreden door functionarissen met of zonder dienstbetrekking. Van leningen en verstrekte garanties aan bestuurders is geen sprake.

Bezoldiging Raad van Commissarissen

Voor 2017 bedraagt het WNT-maximum voor Sportbedrijf Arnhem B.V. € 27.150 voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen en € 18.100 voor een lid van de Raad van Commissarissen. De WNT norm en de norm die de subsidieverstrekker stelt, zijn in 2017 niet overschreden door functionarissen met of zonder dienstbetrekking.

 CROP registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is sprake van één gebeurtenis na balansdatum. Met één vereniging is de huur per januari 2018 opgezegd. De vordering van € 13k blijkt nu oninbaar.

Verder zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

	
registeraccountants	
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

In de statuten is in artikel 25 onder andere het onderstaande opgenomen inzake de winstbestemming;

25.1 De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering.

25.2 De vennootschap kan slechts uitkeringen doen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de netto winst over het boekjaar 2017 ten bedrage van € 14.000 ten gunste van de algemene reserves te brengen. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

De directie

A. Matthijssen

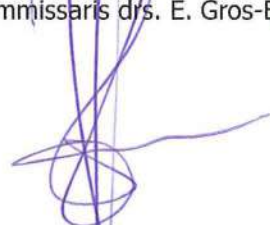
De Raad van Commissarissen

Commissaris drs. H. Donderwinkel

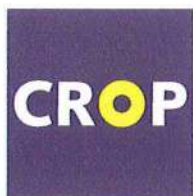

Commissaris drs. E. Gros-Brusse RA

Commissaris T. de Jong

	registeraccountants
Paraaf: 	GEWAARMERKT VOOR IDENTIFICATIE-DOELEINDEN
Datum:	29 MEI 2018

registeraccountants

Adres • Mr. E.N. van Kleffensstraat 4
6842 CV Arnhem
Postadres • Postbus 1210
6801 BE Arnhem

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Sportbedrijf Arnhem B.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Onze oordeelonthouding

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2017 van Sportbedrijf Arnhem B.V. te Arnhem te controleren.

Wij geven geen oordeel over de getrouwheid van de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening van de vennootschap. Vanwege het belang van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening te kunnen baseren.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst- en verliesrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding

Van de netto-omzet hebben wij van een bedrag van € 4.397.000 onvoldoende controle informatie ontvangen om vast te stellen dat deze opbrengsten volledig zijn. De oorzaken hiervan zijn het ontbreken van objectieve toetsingscriteria om de volledigheid van de verhuuropbrengsten vast te stellen en het ontbreken van interne beheersingsmaatregelen om de volledigheid van entreegelden, horeca omzet en entreegelden te kunnen vaststellen.

Wij zijn onafhankelijk van Sportbedrijf Arnhem B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Ter vergelijking opgenomen informatie niet gecontroleerd

Op de ter vergelijking opgenomen cijfers is geen accountantscontrole toegepast. Derhalve zijn de ter vergelijking opgenomen bedragen in de winst-en-verliesrekening en de daaraan gerelateerde toelichtingen, evenals de ter vergelijking opgenomen bedragen in de mutatie-overzichten niet gecontroleerd.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Vanwege het belang van de aangelegenheid/aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW te overwegen of de andere informatie al dan niet:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening **Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Vanwege het belang van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Arnhem, 29 mei 2018

CROP registeraccountants

Drs. M.G.A. Caubo RA RV

